

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/119/2021
Identifikačné číslo spisu:	8116205700
Dátum vydania rozhodnutia:	29.06.2023
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8116205700.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a členiek senátu Mgr. Renáty Gavalcovej a JUDr. Viery Nevedelovej, v spore žalobkyne W. F., narodenej X. D., A. D. S., D. F. XXX/X, zastúpenej advokátom JUDr. Igorom Šafrankom, Svidník, Sov. hrdinov 163/66, proti žalovanej Slovenská sporiteľňa, a.s., Bratislava, Tomášikova 48, IČO: 00 151 653, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Mária Grochová a partneri s.r.o., Košice, Bočná 10, IČO: 36 863 017, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 171 eur, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 8C/81/2016, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 26. novembra 2020 sp. zn. 24Co/3/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobkyňa má nárok na náhrada trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 6. mája 2020 č. k. 8C/81/2016-153 uložil žalovanému (správne „žalovanej“ pozn. dovolacieho súdu) povinnosť vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 171 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 171 eur od 22.4.2016 do zaplatenia a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku; v prevyšujúcej časti žalobu zamietol; a určil, že žalovaná je povinná nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100 %.

1.1. Predmetom konania je nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 171 eur, spolu s úrokom s príslušenstvom. Súd prvej inštancie konštatoval, že v čl. IV. bod 2 zmluvy o úvere uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovanou dňa 5. augusta 2005 je uvedené, že dlžník a veriteľ sa dohodli, že ročná percentuálna miera nákladov je 10,31 %, pričom je vypočítaná z hodnoty celkových

nákladov dlžníka spojených s úverom a výšky poskytnutého úveru. Ročná percentuálna miera nákladov sa počas trvania úverového vzťahu mení v prípade, ak dôjde k zmene poplatkov a/alebo sa dlžník omešká so splátkou a/alebo uhradí splátku v iný ako dohodnutý deň podľa zmluvy. Údaj o RPMN uvedený veriteľom v zmluve je nesprávny, nezohľadňujúci zmysel a účel zavedenia inštitútu RPMN do spotrebiteľských zmlúv, t.j. informovať spotrebiteľa o celkovej výške nákladov spojených so spotrebiteľským úverom (úrokov vrátane všetkých poplatkov), čo RPMN uvedená v zmluve jednoznačne nemôže zohľadňovať, pretože len dohodnutá úroková sadzba vo výške 17,30 % ju prekračuje, čím v nej nemôžu byť logicky zahrnuté všetky náklady na poskytnutie tohto úveru, ktoré sú špecifikované v základných podmienkach zmluvy v čl. I.. Povinnosťou žalovaného vystupujúceho v postavení dodávateľa bolo postupovať voči spotrebiteľovi s odbornou starostlivosťou, a teda uviesť údaj o RPMN zodpovedajúci skutočnosti (teda zohľadňujúci všetky náklady s poskytnutím tohto úveru spojené), keďže dodávateľ je v porovnaní so spotrebiteľom profesionálom so skúsenosťami a výrazne lepšími poznatkami v oblasti, v rámci ktorej vyvíja podnikateľskú činnosť. Ak je výška RPMN v zmluve síce uvedená, ale v nesprávnej výške, je to v neprospech spotrebiteľa a preto je uvedenie takéhoto nesprávneho údaju potrebné hodnotiť tak, ako keby údaj RPMN v zmluve uvedený nebol, v dôsledku čoho je úver bezúročný a bez poplatkov. Keďže žalobkyňa uhradila viac ako si požičala vzniklo na strane žalovanej bezdôvodné obohatenie. Žalobkyňa žalovala bezdôvodné obohatenie vo výške rozdielu medzi vykonanými platbami v celkovej výške 1 000,85 eur a výškou poskytnutého úveru, t.j. 829,85 eur.

1.2. Čo sa týka vznesenej námietky premlčania, tak pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, kedy k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne došlo a to bez ohľadu na to, či oprávnený o ňom vedel alebo nie. Ak sa plnenie bez právneho dôvodu poskytuje postupne po častiach, objektívna premlčacia doba začína plynúť pri každej z nich osobitne v okamihu, kedy k plneniu došlo. Tak ako na to poukázal odvolací súd, uvedenie nesprávneho údaju RPMN je bezosporu klamaním spotrebiteľa. Žalovaná, ktorá sama koncipovala zmluvu o splátkovom úvere, si jednoznačne musela byť vedomá nesprávnosti uvedenia výšky RPMN, a teda vedela, že poskytnutý úver môže byť považovaný za bezúročný a bez poplatkov a pre prípad, že sa tak stane, bola s tým uzročená (nepriamy úmysel). Žalovaná totiž poskytuje spotrebiteľské úvery v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a v predmetnom právnom vzťahu vystupuje v pozícii profesionála, u ktorého je nevyhnutné prezumovať čo najvyššiu mieru znalosti spotrebiteľského práva. Objektívna premlčacia doba pre vydanie bezdôvodného obohatenia je teda v tomto prípade desaťročná. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Keďže oprávnený sa o bezdôvodnom obohatení nemôže dozvedieť skôr ako vzniklo, ani subjektívna premlčacia doba nemôže začať plynúť skôr, ako objektívna. Oprávnený sa dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil, keď získa znalosť tých skutkových okolností, z ktorých je možné zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie vyvodiť. O vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovanej sa žalobkyňa podľa vlastného vyjadrenia dozvedela od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, pričom podľa prehlásenia tohto združenia to bolo v mesiaci január roku 2016. Žaloba bola podaná na súd dňa 21. marca 2016, teda v rámci subjektívnej dvojročnej premlčacej doby. Súd mal za to, že v takomto prípade je potrebné vychádzať nie z predpokladanej, ale skutočnej vedomosti žalovanej, ktorá je aj rozhodujúca pre začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie žalovaného nároku. Žalobkyňa v konaní preukázala nadobudnutie vedomosti o bezdôvodnom obohatení a jeho výške v januári 2016, pričom žalovaná nepreukázala to, že by túto vedomosť žalobkyňa získala skôr. Na základe vyššie uvedených skutočností má súd za to, že námietka žalovanej nie je v tomto prípade dôvodná. Vzhľadom k tomu, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov už od momentu jeho poskytnutia, je preto potrebné všetky platby žalobkyne započítvať iba na jeho istinu. Keďže žaloba bola podaná na súde až dňa 21. marca 2016, nepremĺčanou tak zostala platba zo dňa 19. júna 2006, kedy žalobkyňa vyplatila zostatok úveru vo výške 23 926,70 Sk, pričom z tejto platby si žalobkyňa uplatnila len časť v sume 171 eur, nakoľko zvyšok bol započítaný na neuhradenú istinu poskytnutého úveru.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“), na odvolanie žalovanej v časti I. a III. výroku, rozsudkom z 26. novembra 2020 sp. zn. 24Co/3/2020 rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a III. potvrdil; a určil, že žalobkyňa má voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd konštatoval, že žalovaná vo svojom odvolaní namietala správnosť záveru súdu, ktorý vyhodnotil, že údaj o RPMN uvedený v zmluve o úvere je uvedený nesprávne, v neprospech spotrebiteľa, preto je potrebné danú skutočnosť vyhodnotiť ako neuvedenie RPMN. Vo vzťahu k argumentácii týkajúcej sa RPMN, odvolací súd v plnom rozsahu poukázal na body 13. až 17. zrušujúceho uznesenia, č.k. 24Co/77/2018-65 zo dňa 30. apríla 2019. Odvolací súd vo svojom zrušujúcom uznesení uložil súdu prvej inštancie zaobrať sa počiatkom plynutia subjektívnej premľacej doby, vo vzťahu k uplynutiu objektívnej premľacej doby, odvolací súd vyslovil potrebu aplikácie 10 ročnej premľacej doby (bod 19.) So záverom súdu o uplatnení žalobného návrhu včas sa však nestotožnila žalovaná, pretože namietala jednak začiatok od ktorého je potrebné počítat plynutie subjektívnej premľacej doby a jednak namietala dĺžku aplikovanej objektívnej premľacej doby. Zo zisteného skutkového stavu vyplývalo, že žalobkyňa v januári 2016 navštívila Združenie na ochranu spotrebiteľa HOOS, kde sa dozvedela o tom, že platby, ktoré zo zmluvy o úvere uhradila, boli platbami nad rámec jej povinnosti, ktorú mala zo zmluvy o úvere (čl. 32). Z prehlásenia Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS (čl. 73) vyplýva, že združenie žalobkyňu informovalo dňa 19. januára 2016 po predložení zmluvy o úvere o tom, že na strane veriteľa došlo k bezdôvodnému obohateniu vo výške 171 eur. Túto skutočnosť vo svojej výpovedi potvrdila aj žalobkyňa, ktorá si presný dátum nepamätala (čl. 134). Pre začatie plynutia premľacej doby v predmetnom prípade tak bolo určujúcou skutočnosťou listinný dôkaz predložený v konaní žalobkyňou, ktorým je potvrdenie združenia na ochranu spotrebiteľa o tom, že žalobkyňu poučil o tom, že na strane žalovanej došlo k bezdôvodnému obohateniu. Keďže žaloba bola podaná dňa 21. júna 2016, bolo konštatované, že bola podaná v rámci plynutia subjektívnej premľacej doby. Vo vzťahu k uvedenému odvolací súd poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 1Cdo/67/2011 zo dňa 11. apríla 2018 v ktorom uviedol, že: „Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t.j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. To, kedy sa oprávnený dozvedel (dospel k záveru), ako takýto jeho nárok, vyplývajúci z týchto skutkových okolností, možno právne kvalifikovať, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premľacej doby vôbec relevantné.“ Z uvedených dôvodov mal odvolací súd za to, že okamih od ktorého je potrebné počítat plynutie subjektívnej premľacej doby je datovanie potvrdenia občianskeho združenia zo dňa 19. januára 2016, z čoho vyplýva, že k uplynutiu subjektívnej premľacej doby v predmetnom prípade nedošlo. K objektívnej premľacej dobe odvolací súd nad rámec argumentácie uvedenej v zrušujúcom uznesení č.k. 24Co/77/2018-65 zo dňa 30. apríla 2019 poukázal na to, že Občiansky zákonník tak v § 107 ods. 2 rozlišuje dve rôzne dĺžky lehôt vo vzťahu k objektívnej premľacej dobe, pričom to, ktorá z nich bude aplikovaná na ten-ktorý prípad bude závisieť od toho, akým spôsobom bolo získané bezdôvodné obohatenie. Občiansky zákonník síce v uvedenom ustanovení hovorí o bezdôvodnom obohatení získanom úmyselne, avšak v uvedenom a ani v inom ďalšom ustanovení nevymedzuje podstatu úmyselného konania. Z uvedeného dôvodu preto treba z hľadiska právnej teórie vychádzať z právnej úpravy úmyselného zavinenia podľa definície úmyselného zavinenia upravenom v Trestnom zákone. O priamy úmysel tak ide vtedy, ak ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatil, vedel, že svojím konaním získa bezdôvodné obohatenie a súčasne ho aj získať chcel. O nepriamy úmysel ide vtedy, ak ten, kto sa na úkor iného obohatil, vedel, že svojím konaním obohatenie, ktoré mu nepatrí, môže získať a s týmto následkom bol pre prípad, že nastane, uzročený. Pre oba prípady je rozhodujúcim znakom úmyslu predchádzajúca vedomosť subjektu, ktorý sa neoprávnenne obohatil o tom, že svojím konaním získa alebo môže získať hodnoty vyjadriteľné v peniazoch, ktoré mu nepatria. Vo vzťahu k aplikovaniu 10-ročnej alebo 3-ročnej objektívnej premľacej doby odvolací súd poukázal na bod 42. v spojení so záverom Písomných pripomienok Európskej komisie vo veci C-485/19 zo dňa 07. októbra 2019, kde Európska komisia uviedla, že čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 05. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vo svetle zásady efektivity vykladať tak, že mu odporuje taká vnútroštátna úprava, v zmysle ktorej spotrebiteľ, ktorý uplatňuje svoj nárok na vrátenie plnenia bezdôvodného obohatenia vzniknutého na základe plnenia spotrebiteľa z nekalej zmluvnej podmienky má pre uplatnenie 10-ročnej objektívnej premľacej doby povinnosť dokázať, že veriteľ úmyselne porušil práva spotrebiteľa. Odvolací súd sa stotožnil so závermi písomných pripomienok Európskej komisie a má za to, že na uvedený prípad

je potrebné aplikovať 10-ročnú objektívnu premlčaciu dobu. Je potrebné uviesť, že žalovaná minimálne vedela, že nedodržanie zákonných podmienok pri uzatváraní zmlúv môže mať za následok nepriznanie určitých súm, a pre prípad, že to tak urobí, bola s uvedenou zákonnou sankciou uzrozumená (dolus indirectus, tzv. nepriamy úmysel). Jej konanie preto nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. Z uvedeného dôvodu tak možno dospieť k záveru, že žaloba bola v predmetnom prípade podaná aj v rámci objektívnej premlčacej doby. Keďže odvolacie námietky žalovanej nespochybnilí vecnú správnosť rozsudku v jeho napadnutej časti, odvolací súd ho postupom podľa §387 ods. 1 CSP potvrdil.

2.2. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že úspešnej žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanej v rozsahu 100 %.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP.

3.1. Dovolateľka uviedla, že písomné vyhotovenie napadnutého rozsudku neobsahuje ani len zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu. V podanom odvolaní predovšetkým namietala, že údaj o RPMN vypočítal plne v súlade s požiadavkami zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 258/2001 Z. z.“), v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy so žalobkyňou, t. j. 5. augusta 2005. Rozhodnutia súdov vychádzali z okolnosti, že zákon č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom k 5. augustu 2005 obsahoval „nesprávny“ vzorec na výpočet RPMN (pričom náprava bola vykonaná až novelizáciou zákonom č. 264/2006 Z. z.). Napriek tomu bolo dovolateľke vytknuté, že - napriek jednoznačnému zneniu zákona - mal údaj o RPMN počítať inak (nevedno ako, k tomu viac ďalej), resp. ak tento údaj počítal podľa zákona, dopustil sa „klamania spotrebiteľky“. Dovolateľka namietala, že súd prvej inštancie, ktorý ju v rozsudku zo 6. mája 2020 obvinil z nedostatku odbornej starostlivosti, sám nebol schopný ustáliť, podľa akého vzorca mala byť vypočítaná RPMN v zmluve so žalobkyňou a aká hodnota predmetného údaju v nej mala byť uvedená, aby nebola „klamaním spotrebiteľa“. Súdu muselo byť zjavné, že keby svoju premisu - že výpočet podľa v rozhodnom čase aktuálneho znenia prílohy k zákonu č. 258/2001 Z. z. nemá byť správny, a miesto neho sa má použiť výpočet podľa vzorca iného (akého?) - dotiahol do poctivých logických dôsledkov, znamenalo by to, že od adresáta právnej normy očakáva správanie contra legem (správanie, ktoré je v rozpore s vnútroštátnou právnou normou); zároveň by to dalo vzniknúť neprekonateľnému protirečeniu, pretože keby veriteľ uviedol v zmluve iný údaj ako zodpovedajúci vtedy aktuálnej prílohe zákona č. 258/2001 Z. z., nutne by porušil zákon a mal by znášať sankciu bezúročnosti a bezpoplatkovosti. Ďalej dôvodila, že ak sa mal rozsudok zo 6. mája 2020 implicitne vnímať tak, že miesto použitia vzorca obsiahnutého v zákone č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom z 5. augusta 2005 mala RPMN počítať podľa vzorca vo vtedy účinnej Smernici Rady č. 87/102/EHS z 22. decembra 1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru - hoci v takom prípade by bolo neprehliadnuteľným zlyhaním súdu prvej inštancie, že takýto záver v odôvodnení svojho rozsudku explicitne vôbec nevyslovil - tak takáto požiadavka by bola v rozpore so závermi početných rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie, podľa ktorej za žiadnych okolností nemožno uplatňovať tzv. obrátený priamy účinok smerníc, teda to, že by sa štát voči jednotlivcovi dovoľával smernice, ktorú netransponoval riadne a včas (najmä rozsudky Súdneho dvora vo veciach C-8/81 - Becker, C-14/86 - Pretore di Salo/X a C-168/95 - Arcaro). S tým nevyhnutne súvisí, že netransponovanej alebo nesprávne transponovanej smernice sa nemôže dovoľávať ani jednotlivcovi voči inému jednotlivcovi, čo Súdny dvor vo vyššie označenom rozsudku zo dňa 11. júna 1987, vo veci C-14/86 - Pretore di Salo/X, ani nemohol postulovať výstižnejšie.

3.2. Dovolateľka poukazovala aj na ďalšiu špecifickú námietku, na ktorú nedostala žiadnej odpovede zo strany odvolacieho súdu. Kľúčovým dôkazným prostriedkom, z ktorého súd prvej inštancie získal skutkový záver o okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby, bolo „prehlásenie“ Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS zo dňa 20. júna 2019, o tom, kedy a ako predmetné združenie „poučilo“ žalobkyňu o bezúročnosti bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru. Niet najmenšieho dôvodu, aby sa uprednostnilo akési písomné stanovisko na spore nezúčastneného subjektu, ktorého

datovanie sa navyše nedá nijako spoľahlivo preveriť, (a ktorého pravosť aj výslovne poprel na pojednávaní dňa 13. septembra 2019), s čím sa rozsudok súdu prvej inštancie rovnako nevyporiadal, keď príslušné skutočnosti možno zistiť priamejšími dôkaznými prostriedkami, predovšetkým výsluchmi priamych účastníkov inkriminovanej udalosti. Došlo takto aj k obchádzaniu zákonných pravidiel o výsluchu svedka (a jeho zodpovednosti, vrátane trestnoprávnej), o možnosti klásť mu otázky, ako aj o výnimočnosti písomnej výpovede svedka (§ 196 ods. 3 Civilného sporového poriadku), ktorá musí byť vždy odôvodnená hospodárnosťou konania a bez ujmy voči povinnostiam podľa § 196 ods. 2 Civilného sporového poriadku - nič z uvedeného však vo vzťahu k stanovisku občianskeho združenia nebolo dodržané. Odvolací súd sa v napadnutom rozsudku z 26. novembra 2020 k námietke nezákonnosti listinného dôkazu nijako nevyjadril, iba zopakoval, že práve tento dôkaz bol rozhodujúci pre určenie, či žaloba bola podaná včas, t. j. ešte v rámci premlčacej doby. Na záver dovolateľka navrhla, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadrila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej ako „najvyšší súd“ alebo ako „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 424 CSP) a to oprávneným subjektom (§ 427 CSP), zastúpeným podľa § 429 ods. 1 CSP skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie nie je dôvodné.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok (nie „ďalšie odvolanie“) a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek hľadísk.

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namieste je skôr reštriktívny výklad.

9. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (viď napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnene uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP), v prípade dovolania, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP, je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP).

10. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a

§ 421 CSP.

11. Z obsahu dovolania je zrejmé, že dovolateľka namieta pochybenie odvolacieho súdu pri odôvodnení rozsudku, ktorý je nedostatočne odôvodnený, teda zmätočnosťnú vadu podľa § 420 písm. f) CSP a porušenie jeho práva na spravodlivý proces.

12. V dôsledku viazanosti odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), dovolací súd neprejednáva (ex officio) dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatnený dovolací dôvod; ide o posilnenie dispozičného princípu v dovolacom konaní (deetatizáciu dovolania), pri plnom rešpektovaní autonómie a zodpovednosti dovolateľa, pri rozhodovaní o tom, či podá dovolanie, aký dovolací dôvod uplatní a akým spôsobom ho vymedzí. S tým súvisí aj procesná neutralita odvolacieho súdu, ktorý pri prípadných vadách dovolania tieto pri riadnom zastúpení dovolateľa nenapráva.

13. Podľa § 420 písm. f) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

15. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

16. Dovolací súd pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 393 CSP, je nepreskúmateľné.

17. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné atribúty spravodlivého súdneho procesu, ktorá skutočnosť jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Z judikatúry tohto súdu vyplýva, že na taký argument strany sporu, ktorý je pre rozhodnutie podstatný a rozhodujúci, sa vždy vyžaduje špecifická odpoveď (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

18. Podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky zmyslom a účelom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) je zaručiť každému reálny prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu o veci konať a

rozhodnúť (m.m. I. ÚS 62/97, II. ÚS 26/96). K porušeniu základného práva na súdnu ochranu by došlo vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a ak by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (napr. I. ÚS 35/98). Z judikatúry tiež vyplýva, že ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/94). Obsah práva na súdnu ochranu v čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 26/94). K odňatiu práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy preto dochádza aj vtedy, ak sa niekto („každý“) domáha svojho práva na súde, ale súdna ochrana tomuto právu nie je priznaná, alebo nemôže byť priznaná v dôsledku konania súdu, ktoré je v rozpore so zákonom (porovnaj III. ÚS 7/08).

18.1. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, 5Cdo/57/2019 9Cdo 269/2021).

18.2. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach uvádza, že povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (m.m. III. ÚS 328/05, III. ÚS 116/07). Všeobecný súd by mal ozrejmiť svoje myšlienkové pochody, spôsob hodnotenia dôkazov, skutkové zistenia a vyvedené právne závery takým spôsobom, aby výsledok rozhodovacej činnosti bol jasný, zrozumiteľný a dostatočne odôvodnený (III. ÚS 311/07). Ústavný súd Slovenskej republiky tiež zdôrazňuje, že všeobecný súd by nemal byť vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení nekoherentný, t.j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver (I. ÚS 243/07, I.ÚS 155/07, I.ÚS 402/08).

19. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry EŠLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

20. Žalovaná tvrdí, že procesným postupom odvolacieho súdu došlo k zásahu do jej práva na spravodlivý súdny proces a to tým, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný, a preto vecne nesprávny.

21. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľka namietala nedostatočnosť dôvodov odvolacieho rozhodnutia, pričom najmä poukazovala na to, že odvolací súd v rozhodnutí neozrejmil nesprávnosť údajov o RPMN vypočítaného žalovanou v zmysle zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy so žalobkyňou, t. j. 5. augusta 2005, ako aj nedôvodnosť použitia vzorca podľa vtedy účinnej Smernice Rady č. 87/102/EHS z 22. decembra 1986, keďže nemožno uplatňovať tzv. obrátený priamy účinok smerníc a k odvolacej námietke nezákonnosti listinného dôkazu - „prehlásenia“ Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS zo dňa 20. júna 2019 a nevykonania výsluchu priamych účastníkov predmetnej udalosti.

22. Dovolací súd dospel k záveru, že v posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v spojení s odôvodnením dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd sa v odôvodnení sčasti stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie, rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Oba sudy nižšej inštancie v odôvodneniach svojich rozhodnutí podrobne popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, vysvetlili, ako ich skutkové tvrdenia a právne argumenty posúdili, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery.

22.1. Odvolací súd náležite zdôvodnil svoje výroky a reagujúc na odvolacie námietky žalovanej vo vzťahu k argumentácii týkajúcej sa RPMN uviedol, že sa v plnom rozsahu odvoláva na body 13. až 17. ostatného zrušujúceho uznesenia, č.k. 24Co/77/2018-65 zo dňa 30. apríla 2019, v ktorých sú dané odpovede na tieto opakujúce sa námietky žalovanej. Z predmetného rozhodnutia vyplýva, že RPMN predstavuje údaj dôležitý pre vyjadrenie nákladov na úver a spotrebiteľom pomáha tento údaj spoznať, aké všetky náklady budú spojené so spotrebiteľským úverom. Nemožno prehliadnuť, že RPMN je v zmluve o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXX uvedená nesprávne. Esenciálnou súčasťou RPMN je a priori dojednaný úrok z úveru, pričom v ďalšom výpočte RPMN môže dochádzať už len k jej navýšeniu o poplatky či iné plnenia, uhrádzané spotrebiteľom v priebehu zmluvného vzťahu. Za absurdné preto považoval odvolací súd uvedenie RPMN v nižšom percentuálnom vyjadrení ako je ročná úroková sadzba za poskytnutie úveru. Takého konanie dodávateľa nemožno hodnotiť inak ako klamaním spotrebiteľa, ktorý je zavádzaný skutočnosťou, že percentuálne vyjadrenie RPMN zohľadňuje všetky náklady spotrebiteľa, súvisiace s poskytnutím úveru, čo v konečnom dôsledku žalovaný deklaroval aj v čl. IV. bod 2 zmluvy o splátkovom úvere. Potvrdil, že do 01. júla 2006, t.j. do účinnosti zák. č. 264/2006 Z.z., ktorou sa zosúladiť vzorec RPMN so Smernicou č. 87/102/EHS, bol v prílohe zákona o spotrebiteľských úveroch uvedený nesprávny vzorec RPMN, avšak povinnosťou žalovanej, vystupujúcej v postavení dodávateľa (profesionála), však bolo postupovať voči spotrebiteľovi s odbornou starostlivosťou, a teda uviesť údaj o RPMN zodpovedajúci skutočnosti (zohľadňujúci všetky náklady s poskytnutím tohto úveru spojené). Ďalej odvolací súd konštatoval, že ak je výška RPMN v zmluve síce uvedená, ale v nesprávnej výške, je to v neprospech spotrebiteľa. Predmetný úver bol spotrebiteľovi poskytnutý bankou a spotrebiteľ mohol, teda očakával riadnu odbornú starostlivosť banky pri postupe s poskytnutím úveru. Žalovaná sa nemôže odvolávať a argumentovať tým, že vychádzal z nesprávneho údaja alebo vzorca, ktorý bol v prílohe zákona č. 258/2001 Z.z. uvedený nesprávne. Uvedením nesprávneho údaju RPMN je bezo sporu klamaním spotrebiteľa. Keďže banka neposkytla klientovi objektívny údaj o výške RPMN tým postupovala voči klientovi neodborne a v zmluve mala jednoznačne uviesť pravdivý údaj o cene úveru. Takýmto postupom by banka naplnila zákonnú povinnosť postupovať pri vykonávaní bankovej činnosti s odbornou starostlivosťou (porov. rozsudok Krajského súd v Prešove sp. zn. 18Co/33/2014 zo dňa 16.02. februára 2015).

22.2. Nad rámec predmetného rozhodnutia dovolací súd uvádza, že z ustanovenia § 8 ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, dodávateľovi vyplývala povinnosť uviesť pravdivé, úplné, presné a jasné údaje o ním poskytovanej službe. Žalovaná síce poukázala na to, že banka sa pri výpočte RPMN riadila vzorcom, uvedeným v prílohe zákona č. 258/2001 Z.z. v znení platnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy a chyba vzorca bola napravená až zmenou zákona s účinnou od 1. júla 2006. Napriek tomu však bolo povinnosťou banky postupovať voči spotrebiteľke s nevyhnutnou odbornou starostlivosťou a buď ju na nesprávnosť vzorca, o ktorej musela vedieť, upozorniť, alebo do zmluvy uviesť taký údaj o RPMN, ktorý reálne zodpovedal hodnote celkových nákladov dlžníka spojených s úverom a výške poskytnutého úveru. Banke muselo byť známe, že výška RPMN nemôže byť nikdy nižšia ako výška úrokovej sadzby. Ak teda žalobkyňa legitímne očakávala, že banka bude pri poskytovaní úveru postupovať s odbornou starostlivosťou, s dôverou v hodnovernosť a pravdivosť údajov, ktoré uviedla v zmluve o splátkovom úvere a jej očakávania naplnené neboli, je údaj RPMN v zmluve, i keď vypočítaný podľa vzorca uvedeného v prílohe zákona, treba

považovať za nesprávny a v neprospech spotrebiteľa skresľujúci cenu úveru. Význam RPMN súvisí s jednoduchším orientovaním sa spotrebiteľov pri výbere úverového produktu. V jednom číselnom vyjadrení má spotrebiteľ vyjadrené celkové náklady spotrebiteľa na úver reflektujúce nielen úroky, ale aj poplatky, a to so zreteľom na dobu splácania a výšku splátok. RPMN predstavuje teda celkové náklady spotrebiteľa, je dôležitým kritériom pre spotrebiteľa pri porovnaní úverov z hľadiska ich výhodnosti. Zmyslom zákonnej úpravy o povinnej osobitnej náležitosti písomnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere - RPMN je jednoznačne ochrana záujmov spotrebiteľa. Nie je tak naplnený zmysel zákona o spotrebiteľských úveroch, ak je výška RPMN v zmluve síce uvedená, ale v nesprávnej výške v neprospech spotrebiteľa.

23. Čo sa týka námietky dovolateľky o neposkytnutí odpovede odvolacím súdom ohľadne nezákonnosti listinného dôkazu - „prehlásenia“ Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS zo dňa 20. júna 2019, dovolací súd uvádza, že z odvolania žalovanej vyplýva: ...zistenie určitej skutočnosti o vedomosti osoby z písomného prehlásenia občianskeho združenia rozhodne nemožno považovať za kompatibilné s aplikovateľnými procesnými požiadavkami. Odporuje predovšetkým princípom ústnosti, priamosti a bezprostrednosti civilného sporového procesu, ktoré vyžadujú, aby súd použil také dôkazné prostriedky, ktoré umožňujú, aby poznanie sporných skutočností bolo čo najviac bezprostredné...odvolací súd v bode 20 svojho rozhodnutia poukázal na predmetné prehlásenie a skutočnosti v ňom uvedené, z ktorých pri rozhodovaní vychádzal. Konštatoval, že žalobkyňa vo svojej výpovedi uviedla, že v januári 2016 navštívila Združenie na ochranu spotrebiteľa HOOS, kde sa dozvedela o tom, že platby, ktoré zo zmluvy o úvere uhradila, boli platbami nad rámec jej povinnosti, ktorú mala zo zmluvy o úvere. Z prehlásenia Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS (čl. 73) vyplýva, že združenie žalobkyňu informovalo dňa 19. januára 2016 po predložení zmluvy o úvere o tom, že na strane veriteľa došlo k bezdôvodnému obohateniu vo výške 171 eur. Z uvedeného tak vyplýva, že žalobkyňa svoje tvrdenie o nadobudnutí vedomosti o bezdôvodnom obohatení a jeho výške preukázala predmetným prehlásením združenia a zároveň žalovaný v konaní nepreukázal, že sa tak nestalo, resp. nepreukázal, že by túto vedomosť žalobkyňa získala skôr.

To, že súd vychádzal z predmetného prehlásenia a nepristúpil k výsluhu svedka, ktorý ho vystavil, nespôsobuje, že tento listinný dôkaz je nezákonný.

24. K námietkam dovolateľky dovolací súd ďalej uvádza, že nevykonanie dôkazov nebolo podľa predchádzajúcej procesnej úpravy považované za vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“). Strany boli povinné označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, pričom posúdenie toho, či sa vyhovie návrhu na vykonanie dokazovania, a ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, bolo vecou súdu (§ 121 ods. 1 OSP). Najvyšší súd to vyjadril v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 37/1993, v ktorom vysvetlil, že prípadné nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok len neúplnosť skutkových zistení, nie však procesnú vadu zmätočnosti znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania. Aj v rozhodnutí R 125/1999 najvyšší súd vysvetlil, že ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, nemožno to považovať za odňatie možnosti konať pred súdom. V rozhodovacej praxi najvyššieho súdu do 30. júna 2016 sa vyskytovali námietky dovolateľov vyššie uvedených skutočností. Najvyšší súd vo vzťahu k takýmto námietkam dospel k záveru, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania nie je nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1998, R 125/1999, R 42/1993, 3Cdo/108/2016). Výnimkou sú iba rôzne závažné deficity v dokazovaní, a to napr. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod., prípadne konajúcimi súdmi svojvoľné, neudržateľné alebo v zrejmom omyle prijaté skutkové závery, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

24.1. Dovolací súd v danej súvislosti poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 350/08 zo dňa 30. septembra 2010, podľa ktorého: „Skutočnosť, že okresný súd a ani následne

krajský súd neakceptovali návrhy na vykonanie dokazovania predložené sťažovateľkou, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení jej práv. Zásah do základného práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivé súdne konanie by v tejto súvislosti podľa ústavného súdu bolo možné konštatovať len vtedy, ak by záver všeobecného súdu o nevykonaní účastníkom navrhovaného dôkazu bol zjavne neodôvodnený, chýbala by mu predchádzajúca racionálna úvaha konajúceho súdu vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania v jeho rámci, či vtedy, ak by nevykonaním navrhnutého dôkazu bol účastník postavený do podstatne nevýhodnejšej pozície ako druhá strana v konaní. Konanie všeobecných súdov v právnej veci sťažovateľky však takéto vady nevykazuje.". Podľa názoru dovolacieho súdu o tento prípad v prejednávanej veci nešlo. Súd prvej inštancie uviedol, prečo nepovažoval za potrebné vykonať dovolateľkou navrhnuté dokazovanie, na uvedené odkázal aj odvolací súd, pričom dovolací súd považuje toto zdôvodnenie za relevantné a ústavne konformné.

24.2. V zmysle uvedeného nemožno prisvedčiť námietke dovolateľky, že nevykonaním navrhovaného dôkazu, došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces.

25. Podľa konštantnej judikatúry najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP paušálne tvrdenie o nedostatočne zistenom skutkovom stave, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Na druhej strane ústavný súd vo svojich rozhodnutiach tiež vyslovil názor, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (III. ÚS 332/09). Zásadám spravodlivého procesu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd totiž zodpovedá požiadavka, aby súdmi konštatované skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené. V práve na spravodlivý proces je obsiahnutá aj ďalšia ústavná zásada (čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 6 Základných princípov CSP), a to „rovnosť zbraní“ v civilnom konaní, ktorá všeobecne zahŕňa tiež rovnosť bremien, ktoré sú na strany sporu kladené a ktoré nesmie byť neprimerané (IV. ÚS 468/2018). Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06).

26. Dovolací súd zároveň zdôrazňuje, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmavať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom súde nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú teda povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (I. ÚS 6/2018).

27. V reakcii na dovolacie argumenty žalovanej dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Žalovaná preto neopodstatnene namieta, že jej odvolací súd nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky dovolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z

hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05).

28. Dovolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu dospel k záveru, že nie je opodstatnené tvrdenie dovolateľky, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil, resp. že je nepreskúmateľné. Žalovaná tak neopodstatnene namietala existenciu vady v zmysle § 420 písm. f) CSP.

29. Rovnako prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu by (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch, t. j. nesprávnom právnom posúdení veci (porovnaj judikáty R 54/2012 a R 24/2017).

30. Na základe vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovanej nie je podľa § 420 písm. f) CSP dôvodné, preto dovolanie podľa § 448 CSP zamietol.

31. Žalobkyňa bola v dovolacom konaní úspešná, preto jej dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

32. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.